



Tekst en foto's: Felice en Joop Stalenburg

Drie maal is scheepsrecht

Een meun kon me eigenlijk nooit zo boeien. Ik registreerde het: Hé, een meun en de groeten. Drie jaar geleden, in maart, wees Felice eens een meun aan op het slik tegen het Rieten dak en ik dacht: «Hij ligt lekker rustig, waarom niet?»



Een Noorse meun (*Ciliata eptentrionalis*) zoekt met deze baarddraden naar voedsel: wormpjes, garnaltjes. Het is een beschermde vissoort.

Knip, knip. Later op de avond, met het etensbord op schoot, zagen we de meun weer terug op de laptop. Het was een aardig plaatje en goed scherp. En toch was er iets mee, er ontbrak iets. Deze meun miste twee baarddraden op de bovenlip. Nu had hij onze aandacht. Het was geen gewone vijfdradige meun, maar een driedradige en die hadden wij nog nooit gezien in onze wateren.

Ontbrekende wratjes

We doken in onze vissenboeken en vonden daar tekeningen van verschillende driedradige meunen waarvan er een op de onze leek. De Mediterrane meun. De tekening was vrij eenvoudig en dat verklaarde dan waarom die kleine wratjes op de bovenlip er niet op stonden. Ons exemplaar had namelijk op de bovenlip een aantal stoppels alsof er iets was afgeknipt.

We namen contact op met Peter van Bragt. Hij had aanvankelijk dezelfde reactie als wij: Aardige meun. Na even aarzelen moest hij toch erkennen dat er maar drie baarddraden waren. De volgende dag belde hij terug om te melden dat het geen Mediterrane meun was.

«Hè, jammer, dachten we.» Het bleek een Noorse meun te zijn. Uit het noorden? Tja, daar waren we niet opgekomen met al die beesten die de laatste tien jaar uit warmere oorden onze kant op komen. Het bleek minstens zo bijzonder te zijn, want het was de eerste waarneming in Nederland. De vraag rees nu of het slechts een dwaalgast was of dat het een nieuwe aanwinst in de Oosterschelde genoemd kan worden. Een ding was zeker, het dier was voor ons een stuk interessanter geworden. Vanaf dat moment werd het draden tellen bij iedere meun.

Droomrif

De twee jaren erna gebeurde er niets meer op het Noorse front. Tot vorig jaar maart. Het was een prachtige kraakheldere nacht en ook onder water zette deze helderheid zicht voort. Overal zag je de eieren uitkomen van snotolven, slakdolven, botervissen en donderpadden. De tubularia, oranje anjelieren, wild filtrerende mosselen en een stuk of duizend origineel uitgedoste hooiwagenkrabben sierden het van origine heras-bouwwerk op tot een droomrif (het wordt ook wel Rieten dak genoemd, Oost van de brug, 7 meter). Ik schoot me helemaal lens, met al dat uitbarstende leven. Voor het einde van de duik waren de batterijen van de camera al leeg.

Toen hoorde ik Felice met de alarmrammelaar rammelen en ze bleef maar rammelen. Ik wist waar ze ongeveer zou zijn en trof haar onder de brug aan de ooststrand van de Oude Zeepaardenvlakte. Ze zei: «eie-wen ome ui vwoutje àc-òv». Je zag de eieren UIT de slakdolf op de geweispons afgezet worden. Een unieke gebeurtenis! Zelfs al zou er nog leven in de camera gezeten hebben, dan zou het een hele uitdaging zijn geweest om dat er goed op te krijgen.

Drie of toch vijf?

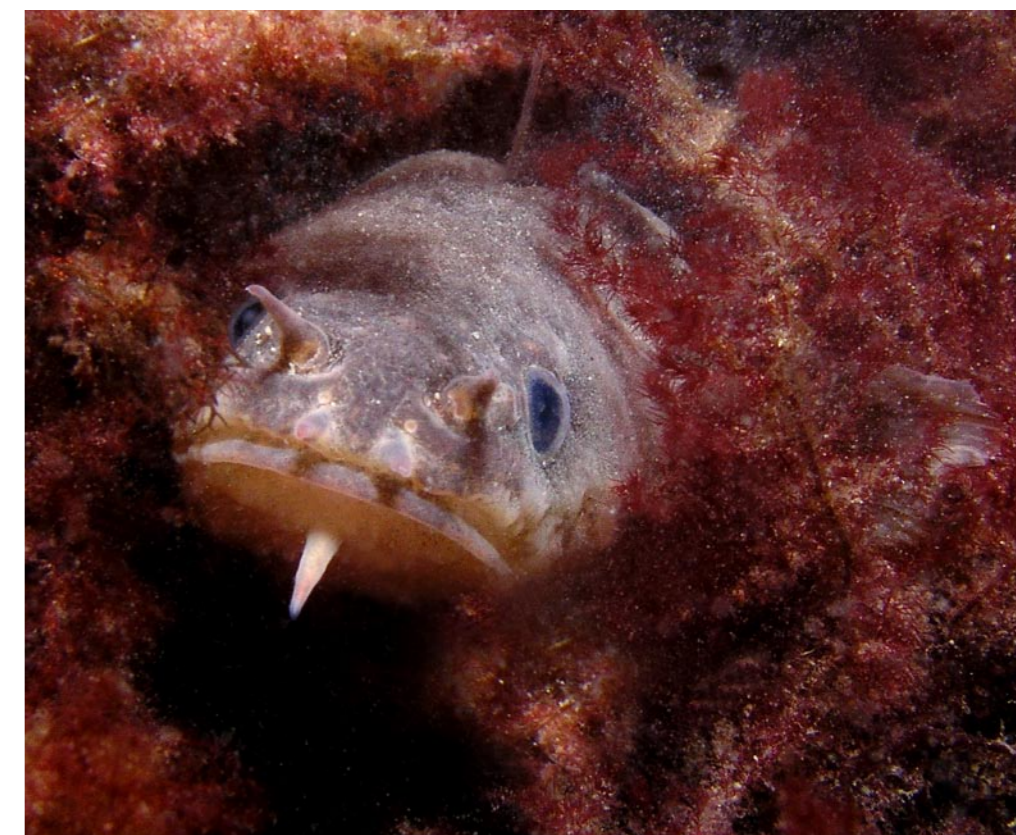
Een beetje met een licht spijtgevoel ging ik richting de kant om daar nog wat in de twee-

met een simpele druk op de knop vastleggen en was daarom erg blij dat Felice erbij was als getuige.

De volgende dag kwam ik daar weer zo'n meun tegen. Hetzelfde maatje, zelfde kleur en hetzelfde gedrag, alleen had deze potverdrie vijf draden. Zie je nu hoe belangrijk het is, dat je of een camera bij je hebt of in ieder geval met z'n tweeën bent. Anders ga je toch echt twijfelen.

Prachtbeestje

Een meun is een nachtdier en aangezien het 's winters vroeger donker is, kom je ze daarom sneller tegen. Zo lijken veel nachtdieren dan



De vijfdradige meun (*Ciliata mustela*) behoort tot de kabeljauwachtigen (tot 25 cm).

drie-meterzone rond te scharrelen. Als het helder is, kan het daar zo gaaf zijn dat je het gevoel hebt in een nieuwe duik te belanden. Door de branding worden de rotsen rondom en vaak ook eronder, goed vrijgehouden van verzanding. Deze grote keien en wuivende struiken Japans bessenwier, draperende lappen zeesla en expressief gevormd wakame-gebladerte verdwijnen in de verte als nevelwouden. Het was dit gebied waar ik, er totaal niet meer op rekenend, een tweede Noorse meun tegenkwam. Ik kon helaas de waarneming niet even

wintergasten, terwijl dat dus niet zo hoeft te zijn. Gewone meunen zie je in de zomer ook. Van de Noorse meun is het nog niet bekend of het een wintergast is of niet, ook al zijn alle waarnemingen tot nu toe wel in de winter gedaan.

Nog geen maand later had Felice waarneming nummer drie van de driedradige Noorse meun in drie jaar tijd. Achter de oostpeiler zat ie tussen de geweispons. Deze was zó mooi! Is dit nou echt zo'n prachtbeestje of is het omdat onze belangstelling ervoor is gegroeid?